Afet Bilinci

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Afet bilinci:** Bireylerin ve toplumun karşı karşıya olduğu afet risklerini en aza indirmeye yönelik **bilişsel, duyuşsal ve psikomotor** bilgi ve becerilere ilişkin farkındalık düzeyidir. Afet öncesinde risklerin farkında olmayı; afet sırasında ve sonrasında en sağlıklı kararları vermeyi ve iyileştirme çalışmalarında etkin yer almayı kapsar. **Güvenli yaşam kültürünün** bir parçasıdır.
- **Afetlere hazırlık** (BM Afetlerin Azaltılması Uluslararası Stratejisi – UNISDR): hükûmetlerin, kurtarma kuruluşlarının, toplulukların ve bireylerin tehlikeli olayların sonuçlarını tahmin etmek, bunlara müdahale etmek ve bunlardan kurtulmak için geliştirdiği bilgi ve kapasitedir. Risk analizi, erken uyarı, acil durum planlaması, ekipman ve malzeme stoklama, koordinasyon, tahliye ve halkı bilgilendirme, eğitim ve saha tatbikatlarını içerir.
- Afete hazırlık doğru uygulamalarla birleşince toplumda afet bilinci kazanılır. Afet bilinci, **afete dirençli toplumun** ve dirençli yaşam alanlarının **ön koşuludur**. Afet bilinci kazanmış toplum hayat kurtarma, dayanışma, maddi kayıpları azaltma ve iletişim ağını güçlendirmede koordineli hareket eder.
- **Afet bilincinin oluşum adımları:** afet eğitimi, farkındalık kazandırma, acil durum planları, iletişim stratejileri, afet çantası hazırlama ve toplumsal katılım. **Aile afet planında** afet sonrası buluşma noktası, yakındaki afet ve acil durum toplanma alanı, ulaşılacak kişiler ve görev dağılımı yer alır.
- **Afet ve acil durum çantası:** su, bozulmayan yiyecekler, el feneri ve yedek pil, düdük, ilk yardım malzemeleri, düzenli kullanılan ilaçlar, önemli belgelerin kopyaları, yedek giysi ve battaniye. Deprem anında **çök-kapan-tutun**; asansör kullanılmaz. Acil durumlarda **112** aranır; bilgi resmî kurumlardan alınır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Afet bilinci kavramını tanımlayınız.

2 “Deprem anında çök-kapan-tutun hareketini doğru ve hızlı biçimde yapabilmek” afet bilincinin hangi boyutuyla ilgilidir?

A) Ekonomik B) Duyuşsal C) Bilişsel D) Psikomotor E) Siyasi

3 Afet ve acil durum çantasında bulunması gereken **beş** malzeme yazınız.

4 Aşağıdaki ifadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirtiniz.
(…) Afet bilinci yalnızca afet öncesi dönemi kapsar.
(…) Afet bilinci güvenli yaşam kültürünün bir parçasıdır.
(…) Deprem anında binadan çıkmak için asansör kullanılmalıdır.
(…) Saha tatbikatları afetlere hazırlığın bir parçasıdır.

5 Aşağıdakilerden hangisi afetlere hazırlık çalışmalarından biri **değildir**?

A) Erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi
B) Acil durum planlaması yapılması
C) Ekipman ve malzemelerin stoklanması
D) Saha tatbikatları düzenlenmesi
E) Riskli alanda yeni bir alışveriş merkezi açılması

6 Deprem sırasında bina içinde bulunan biri için en doğru davranış aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sağlam bir masanın yanında çök-kapan-tutun hareketini yapmak
B) Merdivenlerden koşarak inmek
C) Asansörle hızla binadan çıkmak
D) Pencereden dışarı atlamak
E) Balkona çıkıp beklemek

7 Boşlukları uygun kavramlarla doldurunuz.
afet bilinci – afete hazırlık – toplanma alanı
a) Afetten sonra insanların güvenli biçimde bir araya geldiği, önceden belirlenmiş açık alana afet ve acil durum ..... denir.
b) Tehlikeli olayların sonuçlarını tahmin etmek, müdahale etmek ve kurtulmak için geliştirilen bilgi ve kapasiteye ..... denir.
c) Afet risklerini azaltmaya yönelik farkındalık düzeyine ..... denir.

8 Bir aile afet planında bulunması gereken **üç** unsur yazınız.

9 Afet bilinci aşağıdakilerden hangisinin bir parçası olarak kabul edilir?

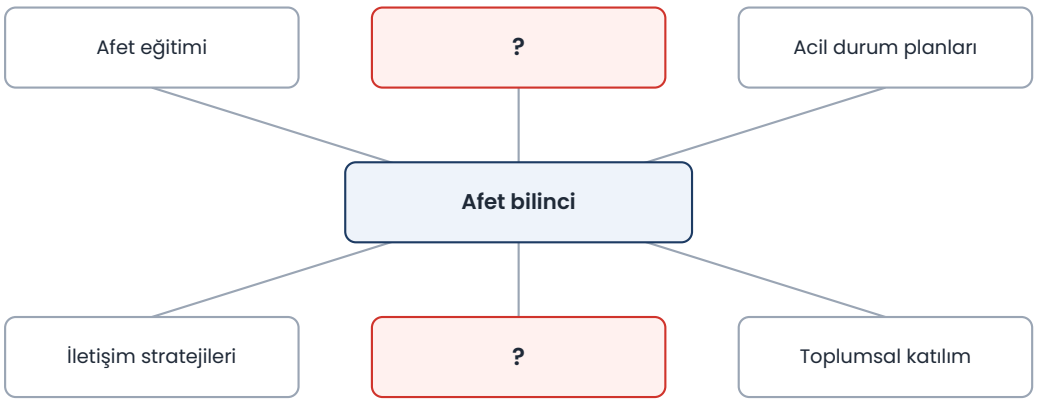
A) Moda kültürü
B) Tüketim kültürü
C) Güvenli yaşam kültürü
D) Spor kültürü
E) Eğlence kültürü

10 Türkiye'de acil durumlarda ambulans, itfaiye, polis gibi hizmetlere ulaşmak için aranan acil çağrı numarası aşağıdakilerden hangisidir?

A) 112 B) 115 C) 118 D) 150 E) 199

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki kavram haritasında afet bilincinin oluşum sürecindeki adımlar verilmiştir. Soru işaretli yerlere uygun **iki** adım yazınız.



12 Afet bilinci kazanmış bir toplum için:
I. Afet sırasında hayat kurtarma çalışmalarında koordineli hareket eder.
II. Toplumsal dayanışmayı güçlendirir.
III. İletişim ağının zayıflamasına yol açar.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

13 Tabloda bir öğrencinin hazırladığı afet ve acil durum çantasının içindekiler verilmiştir.

No	Malzeme
1	Kapaklı şişelerde su
2	El feneri ve yedek pil
3	Büyük cam vazo
4	İlk yardım malzemeleri
5	Kimlik ve önemli belgelerin kopyaları

Tablodaki malzemelerden hangisinin çantada bulunması **gereksizdir**?

A) Kapaklı şişelerde su
B) El feneri ve yedek pil
C) Kimlik ve önemli belgelerin kopyaları
D) İlk yardım malzemeleri
E) Büyük cam vazo

14 Afet bilincinin, afete dirençli yaşam alanlarının oluşturulmasında neden **ön koşul** olarak görüldüğünü açıklayınız.

15 Okullarda ve iş yerlerinde düzenli afet tatbikatı yapılmasının temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Afetlerin oluşmasını önlemek
B) Afet anında yapılacakların önceden uygulanarak alışkanlık hâline getirilmesi
C) Binaların yaşını belirlemek
D) Afet çantalarını satmak
E) Deprem büyüklüğünü ölçmek

16 Aşağıdaki davranışları afet **öncesi**, afet **sırası** ve afet **sonrası** olarak gruplandırınız.
çök-kapan-tutun hareketi yapmak – aile afet planı hazırlamak – toplanma alanına gitmek – eşyaları duvara sabitlemek – yaralılara ilk yardım yapmak – pencere ve camlardan uzak durmak

17 BM Afetlerin Azaltılması Uluslararası Stratejisi'ne (UNISDR) göre afetlere hazırlık, aşağıdakilerden hangisinin bilgi ve kapasitesini ifade eder?

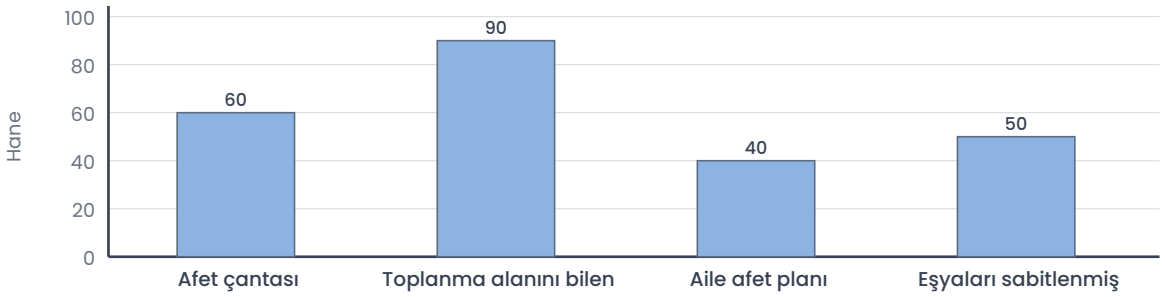
A) Afet bölgelerini boşaltıp bir daha yerleşmeme
B) Afetlerin oluşmasını tamamen engelleme
C) Afetlerden sonra yalnızca ekonomik yardım yapma
D) Tehlikeli olayların sonuçlarını tahmin etme, bunlara müdahale etme ve bunlardan kurtulma
E) Afetleri yalnızca bilimsel olarak inceleme

18 Afete maruz kalmış kişilerin duygularını anlamak ve onlara destek olmak için **bireysel** ve **toplumsal** olarak neler yapılabilir? Birer örnek yazınız.

19 Bir okulda afet bilinci oluşturmak amacıyla öğrenci topluluğu kurulmuştur. Aşağıdaki çalışmaları yapılması gereken sıraya koyunuz.

(…) Seminer sonunda ailelerle birlikte afet ve acil durum eylem planı hazırlanması
(…) Topluluğun çalışma alanının ve amaçlarının belirlenmesi
(…) Seminer sunusunun hazırlanması
(…) Topluluk içinde görev dağılımı yapılması

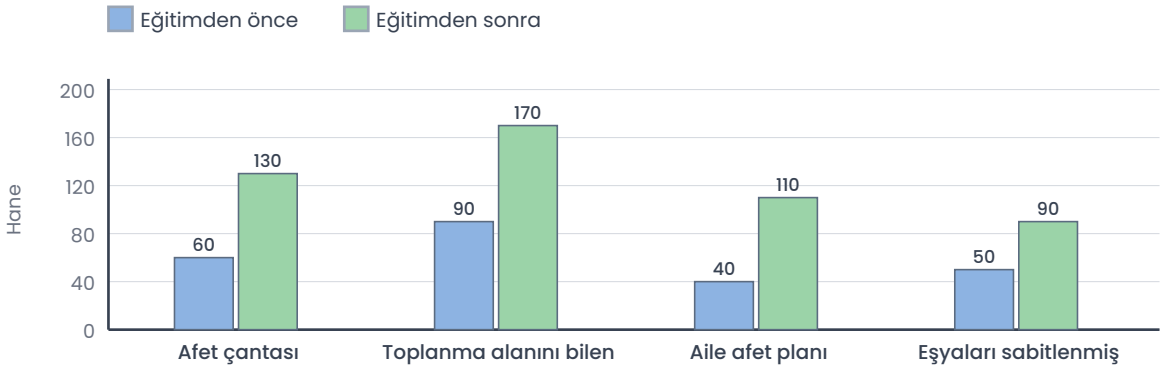
20 Grafikte kurgusal bir mahallede 200 hanede yapılan anketin sonuçları verilmiştir (temsilî veriler).



Her durumun hanelerin yüzde kaçında görüldüğünü bulunuz. Mahallede afet bilinci bakımından en büyük eksiklik nedir?

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 20. sorudaki mahallede bir afet farkındalık eğitiminden sonra anket tekrarlanmıştır (temsilî veriler).



Eğitimden sonra hangi durumu gösteren hanelerin oranı en çok artmıştır?

A) Afet çantası
B) Aile afet planı
C) Toplanma alanını bilen
D) Eşyaları sabitlenmiş
E) Hiçbiri değişmemiştir

22 Aynı büyüklükteki bir depremde, düzenli tatbikat yapılan bir okuldaki öğrenciler binayı birkaç dakikada, sakin ve yaralanmadan boşaltmış; tatbikat yapılmayan bir okulda ise panik yüzünden merdivenlerde yaralanmalar yaşanmıştır.
Bu durum en çok aşağıdakilerden hangisini gösterir?

A) Merdivenler depremde hiç kullanılmamalıdır.
B) Depremlerin büyüklüğü okuldan okula değişir.
C) Tatbikat depremin oluşumunu engeller.
D) Afet bilinci ve hazırlık, afet sırasındaki kayıpları azaltır.
E) Okul binaları depreme dayanıklı değildir.

23 Toplumların afetler karşısındaki tutum ve davranışları ile sosyokültürel yapıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu bir örnekle yorumlayınız.

24 Aşağıdakilerden hangisi afet bilincinin **duyuşsal** boyutuna örnektir?

A) Çök-kapan-tutun hareketini uygulamak
B) Deprem dalgalarının nasıl yayıldığını öğrenmek
C) Afet bölgesindeki insanlarla empati kurarak yardım kampanyasına gönüllü katılmak
D) Yangın söndürücüyü doğru kullanmak
E) Fay hatlarının adlarını ezberlemek

25 Afet bilinci ile ilgili:
I. Yalnızca afet öncesi dönemi kapsar.
II. İyileştirme çalışmalarında etkin olarak yer almayı kapsar.
III. Bireysel ve toplumsal düzeyde afetlere hazır olmayı sağlar.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

26 Okulunuzda afet bilincini artırmak için bir sosyal farkındalık kampanyası tasarlayınız. Kampanyanın **hedef kitlesini**, bir **sloganını** ve **iki etkinliğini** yazınız.

27 Aşağıdakilerden hangisi deprem **sırasında** yapılmaması gereken bir davranıştır?

A) Binadan çıkmak için asansöre binmek
B) Sağlam bir eşyanın yanında çök-kapan-tutun yapmak
C) Pencere ve camlardan uzak durmak
D) Açık alandaysa bina, direk ve ağaçlardan uzaklaşmak
E) Araç kullanıyorsa güvenli bir yerde durmak

28 Bir afetten sonra sosyal medyada "Yarın daha büyük bir deprem olacak" biçiminde kaynağı belirsiz bir mesaj yayılmaktadır.
Afet bilinci kazanmış bir bireyin bu durumdaki en doğru davranışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mesajı tanıdığı herkese hemen göndermek
B) Mesajı paylaşmadan resmî kurumların açıklamalarını takip etmek
C) Evini terk edip rastgele bir şehre gitmek
D) Mesajı yorumlarla daha korkutucu hâle getirmek
E) Toplanma alanlarını boşaltmak

29 Dört kişilik bir aile, afet çantası için 3 günlük içme ve temel kullanım suyu ayırmak istemektedir. Kişi başına günde 3 litre su gerektiği varsayılırsa aile kaç litre su ayırmalıdır?

A) 12 B) 21 C) 27 D) 36 E) 48

30 Afet bilinci konusunda öğrendiğiniz bilgilerden **günlük hayatınızda** kullanabileceğiniz ikisini yazınız ve bunları nasıl uygulayacağınızı açıklayınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**